

„EDINOST“
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za eno mesec . . . 2.00, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . . . 5.00, za pol leta . . . 10.00, za vsa leta . . . 18.00.
 Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir.
 Posamično številko se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 20 nov. javen Trsta po 30 nov. Sobotno večerno izdanje v Trstu 40 nov., izven Trsta 50 nov.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v petitu; za naslove z dobitimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega naravnih vrstic. Poslana osmrtno in javno objavljena, domači oglašji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglasa sprejema upraviteljska ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Opreta reklamacije so proste poštne.

„Edinost“ je mesic.

Javni shod v Baderni

mostno občine porečke.
(Konec.)

Tudi Spiniča je pozdravil shod naj oduševljenije. Ko se je poglelo vsklikanje, spregovoril je posl. Spincić svojememu narodu kakor njega stari znanec. Svoj govor je razplel na podlagi trditve gospóde Latinov ter njih izbranih med izbranimi, gospodov poslancev v državnem zboru, koji trde javno, da Hrvatje in Slovenci Istre nimajo ni zgodovine, ni kulture, ter da ne plačujejo davka, zbok česar tudi nimajo nikakih pravic, niti političkih niti parlamentarnih. Proti tej trditvi — je vskliknil govornik — trdim jaz, da mi Hrvatje in Slovenci imamo v Istri svojo zgodovino, in to jako znamenito, da imamo kulturo, da plačujemo davke. Vse to hočem dokazati na kratko.

Našega hrvatskega naroda v Istri spominjal se je sv. oče papež Gregor I. početkom sedmega stoletja, torej že pred več nego 1290 leti. Ta naš narod je došel v pokrajino tedaj, ko je bila ista opustošena po barbarih; obljubil je isto, začel obdelovati polje: dal jej je življenje. V sedmem in osmem stoletju se je moral še bojevati proti Longobardom, proti Frankom ter je te poslednje, ki so bili najmočnejši v oni dobi, premagal na istrskem zemljišču. Začetkom devetega stoletja, v letu 804., zbrali so se neka gospóda Latinci, zastopniki nekotih mest, na Rižanskem polju blizu Kopra, da protestujejo proti nekaterim svoboščinam, koje je dal našim pradedom tedanji vojvoda istrski. Tudi to je dokaz, da smo bili na tej zemlji in da so naši pradedje sezali celó do morja. A ob začetku devetega stoletja privojil si je bil ban dalmatinske Hrvatske Domagoj tudi nekatera mesta ob morju, na zapadni obali.

V naslednjih stoletjih dobivali so po malo in na prerazne načine posest v zemlji patrijarhi oglejski, Benečani in pazinski grofovi. Ali vsi ti so spoštovali naš jezik, in sicer s tem, da so izdajali spise za ljudstvo v hrvatskem („ervackom“) jeziku, kakor to najbolje dokazuje „Razvod istrijski“ iz trinajstega stoletja — to je spis, s kojim so omenjene tri vlasti določile meje in postavile mejnike, koliko pripada vsakej v tej zapadni Istri. Da Istra s tem ni prenehala biti hrvatska zemlja, dokazuje okolnost, da je slavni hrvatski ban Toma Bakač koncem šestnajstega stoletja šel osebno k cesarju, tedaj nemškemu in kralju hrvatskemu, da se pred njim potoži proti svetovalec krona, kateri so Istro odtrgali od kraljestva hrvatskega. Tudi slavni ban hrvatski Peter Zrinski zahteval je Istro zase in svojega sina. In sam cesar, tedaj nemški cesar in ban hrvatski iz slavnega rodu Habsburgov, smatral je Istro, in sicer vso, delom kraljestva hrvatskega.

PODLISTEK.

Gradišcarjeva Francika.

(Ist. novelica).

„Francika, nisem vedel, da si bolana . . . prišel sem te obiskat.“
 Tiho, s hropečim glasom mi je odgovorila: „Kako si dober, Francek! — Dolgo se nisva videla . . .“
 „Bil sem na visokih solah na Dunaji.“
 „Ti nisi „gospod“?“
 „Ne, — zdravnik bom.“
 „Zdravnik . . . doktor, — obljubil si mi, dá!“ —
 Molčala je nekaj hipov, potem pa dejala med bridkim nasmehom: „Francek, ali še veš, kaj si mi obljubil takrat . . . na tisti . . . tisti brvi? — Oh, Francek, nikdar več nisem bila tako srečna!“ —
 Solze so jej zalile oči in tudi meni se je prikradla solza, katero sem naglo skrivaj otrli.

Nad velikim delom zapadne Istre dobili so namreč neko oblast Benečani, ker so se silo primorali mesto za mestom, da jih pripoznajo. V drugi polovici sedemnajstega stoletja hotel je imeti kralj Leopold pod sabo vso Istro; zahteval je od Benečanov njihovi del jedino na temelju državnega prava hrvatskega. Benečani so se na to vznemirili. Oni niso smatrali Istre nikdar kot svojo pravo zemljo, imeli so jo od danes do jutri, smatrali so jo za molzno kravo, koje treba tem izdatneje izmolziti danes, ker niso bili gotovi, da-li je bodo mogli molziti še jutri.

Oni se niso brigali za dobro naroda, niti hrvatskega niti italijanskega, ampak brigali so se samo za svoje ljudi, koje so pošiljali iz Benetke kot upravitelje, ter za plemenite družine.

Ogolili so naše gozdove, gradili ladje, rabili naše mladeniče v vojski. Ko je kralj Leopold zahteval tudi ta del Istre, koji so upravljali Benečani, preplašili so se, ker so vedeli tudi oni, da Leopold more zahtevati tudi ta del kot kralj hrvatski. Za dobe uprave Benečanov zavladaše so, zlasti v poreškem in puljskem okraju, kužne bolezni ki so uničile tudi dokaj našega ljudstva po vaseh, še več pa prebivalcev po mestih, tako, da je imel Poreč komaj stotino prebivalcev.

In tedaj se beneška vlada ni obrnila do italijanskih pokrajin, ampak do hrvatskih, do Dalmacije, Bosne, Hrcegovine in Černogore, proseč ljudi, da bi se naselili v Istri. In došli so, ne kot tujci, ampak kot domačini iz jedne hrvatske kronovine v drugo.

Istro je smatral hrvatsko zemljo tudi cesar in kralj Fran I. početkom tega stoletja, ko je izdal za ljudstvo Istre molitvenik v hrvatskem jeziku. In tudi oblasti avstrijske smatrali so Istro kot hrvatsko zemljo še leta 1848, označivši prebivalstvo Istre hrvatskim, Italijane pa samo kot goste. Še le v poslednjih 10 letih postopalo se je tako, da so postali Italijani toli drzoviti, da proglašujejo Istro kot italijansko zemljo, a nas kot goste in brezdomovince v istej.

In tako mislim, da sem dokazal dovoljno, da Hrvatje imajo v Istri svojo zgodovino, in jako znamenito, kulturno zgodovino, ter da so dvakrat vršili tu najkulturnejo nalogo, kakor si je le moremo misliti. Oni so dvakrat, kakor je videti in kakor je pripoznal tudi dr. Bartoli te dni v Rovinju, obljubili Istro, ko je bila povsem opustošena.

Oni so došli, da obdelujejo, da kultivirajo, kakor jo obdelujejo tudi dandases po večem delu. A to je jeden med znaki kulture. Drugi obstoji v tem, da se časti Boga vsemogočnega, a Boga časti naš narod že od najstarejših časov, zlasti od dobe slovanskih apostolov svetih bratov Cirila in Metoda

„Ne plači, Francika, vse bo še dobro!“
 „Oh, ne, ne . . . Ti ne veš?“
 „Vse vem . . . zaupaj v Boga!“
 „Oh, Francek, Francek . . . reši me, o zdravi me!“ —

Sklenila je obe suhi, koščeni rokici ter jih roteč dvignila proti meni, iz očíj pa so jej tekale solze nevzdržema. Babica je sedela ondi za mizo ter plakala v svoj predpasnik. Silno sem bil vznemirjen in ginjen.

„Vse storim, Francika . . . samo ne plači . . . mirna bodi! Še nocoj naročim zdravila za te, jutri dopoldne jih že donese . . . ako Bog hoče, ti pomorejo . . . le moli, moli!“ —

Še sem ostal pri njej, tolažil jo in spodbujal k zaupanju, odredil to in ono, kar jej je moglo bolečine vsaj olehčati, dasi sem vedel, da jo že obleta smrtni angelj. Še jedenkrat sem jej rahlo stisnil desnico, pobožal njeno suhljato lice ter šel; ko pa sem se

in njunih učencev. A častili so Boga, in to pravo imajo še dandanes, v svojem jeziku; a to pravico, dano jim po svetih očetih papežih, ne more jim odvzeti niti katerikoli škof.

Ne treba dokazovati, da naš narod plačuje davke, saj plačujete istega sleherni dan. Povodom nedavno minolih volitev v pazinski občini pokazalo se je, da ga plačuje veliko več, nego Italijani. A isto bi mogli dokazati v večini občin, posebno tu v občini poreški, višnjanski, vrsarski, motovunski, ako se postavite junaški na noge, kakor pokazete to v najbližji dobi vi iz občine tinjanske. Toliko o davku v denarjih.

O davku v krvi ne treba niti govoriti, kajti znano je, da odhaja naših mladenčev veliko več v vojsko, nego pa italijanskih, ter da italijanski ubegavajo čez morje, a naši ne ubegavajo.

Imajoči zgodovino in kulturo in plačujejo davke v denarju in krvi imamo tudi pravice, in te so nam zajamčene v temeljnih državnih zakonih.

Pravico imamo do svojega jezika v cerkvah, do svojega jezika v ljudskih šolah za vse, a v srednjih in višjih za one, koji hočejo dalje izobraževati se. A poučevati se moremo, kakor znano, le v svojem jeziku, kakor se poučuje Italijan v italijanskem, Francoz v francoskem, Anglež v angleškem, Nемец v nemškem itd. Imamo tudi pravico do svojih malih gospodarskih, obrtnih in trgovskih šol. Imamo pravico do svojega jezika pri glavarstvih, pri sodiščih, davčnih uradih, deželnem odboru, in deželnem zboru in deželnem kulturnem svetu.

To pravico, posvečeno po Njegovem Veličanstvu (govornik kaže na sliko), imamo tudi v pisanih zakonih že 27 let, ali oblasti so se malo brigale za izvedenje te pravice.

Sedaj, ko hočejo ustrojiti šole tudi za nas, ko je minister odstranil dva uradnika, koja sta bila Hrvatom nepravilna, ko je drugi minister odredil, da se imajo postaviti na uradih napisati tudi v našem jeziku ter da porotniki v Rovinju morajo poznati tudi naš hrvatski jezik, ako hočejo soditi naš hrvatski narod — sedaj so gospóda Latini jeli klicati na pomoč nebo in pekel, dasi se jim ni dogodila nikaka krivica. Uprizorili so hrup tudi na Dunaju, v Trstu, v Piranu in v Poreču. Tu so navalili tudi na vlado in naše pravice. Grozili so se svojim nasprotnikom, to je našim poslancem in med njimi tudi meni. Sodruga jih ni pustila pri miru niti pri jedi, ampak grozila jim je na barbarški način. Naši poslanci so ostavili Poreč. Ostavši sami gospóda Latini, napadali so na dalje e. k. vlado, protestovali silno proti naredbi o dvojezičnih napisih in o sestavi zapiskov porotnikov ter so izključili naš jezik iz zbornice.

ozrl mej vratni po njej, gledala je za mano tako hvaležno in zaupno, da sem se moral naglo obrniti . . . v temni veži pa sem glasno zaihtel . . .

Tisto noč nisem zatisnil očesa. Dedu je pozlilo, bdel sem pri njem in mu dajal zdravila; — bil je v mojej družbi mirnejši. Še-le proti jutru sem malo zadremal.

Ko sem se zbudil, bil je že svitel dan. S pošte mi je baš prinesel naročena zdravila; hitel sem z njimi takoj k Franciki. Na postelji je ležala vznak, roke je imela sklenjeni kot bi molila, po obrazu pa jej je bil razlit še vedno tisti srečni izraz hvaležne zaupnosti. Na mizi pa je gorela lojeva sveča.

„Glej no, ravno je umrla,“ — dejala je babica, ko me je ugledala z zdravili. Pristopil sem k mrtveci ter jo prijel za roko, bile so že mrzle in trde. —

„Odkar si odšel, je ostala tako,“ — pravila mi je starka. „Nasmehnila se je, skle-

To je bilo preveč tudi e. kr. vladi na Dunaju. Njegova Veličanstvo, naš cesar in kralj, je namreč najprvo odredil, da se zaključni zasedanje, potem pa, da se razpusti deželni zbor ter da se razpiše nove volitve.

On hoče, da bodo izvoljeni taki zastopniki, ki bodo hoteli jednako spoštovati hrvatski in italijanski jezik ter da vi ostanete Hrvatje, kakor vas je Bog dal. Vaša doseđanja poslancev poreškega okraja, dr. Venier in dr. Vergottini, sta glasovala proti napisom v vašem jeziku in proti sestavi listin takih porotnikov, ki so večji tudi hrvatskemu jeziku ter za izključenje vašega jezika iz zbornice.

Vedeti morate torej, kako vam je storiti pri predstojeh volitvah. Izvoliti vam bode namreč može svoje krvi in svojega jezika, može, ki bodo hoteli spoštovati vaš jezik povsod, istotako, kakor italijanski. Glejte na to, da vsi pridete v volilne liste, da pridete vsi volit volilne može ali fiducijare, ter da bodo isti vsi pošteni može, kateri vas ne izdajo.

Ne dajte se slepiti, kajti sramotno je, ako se pustite varati od takih ljudi, ki se vam še smejejo potem; ne dajte se zavajati z obečnanji, kajti skušnja vas neč, da italijanska gospóda ne izpolnjujejo danih obljub; nikdo izmed vas naj se ne proda ni za denar ni za jelo ali pilo, za nikako ceno, kajti največa sramota je za človeka, ako prodaja svoje pravico za skledico leče!

Zbrani narod je pozorno poslušal govor poslancev Spiniča, ter je na mnogih mestih pritrjeval toli burno, da je uprav grmelo po prostorih iz več nego dvatisuč grl.

Tudi poslednjega govornika je zahvalil predsednik in njegovi zahvali se je pridružil oduševljeno ves zbor.

Na to sta Stipe Pastorčić in Mate Radovan izročila predsedniku 10 resolucij, ki so bile vsprejete soglasno. Resolucije priobčimo v današnjem večernem izdanju.

Slovenski poslanci v deželnem zboru Štajerskem so izdali nastopni oklic do svojih volilcev:

Rojaki!

Slovenskemu narodu na Štajerskem godi se že od davna britka krivica. — Slovencev nas je dobra tretjina štajerskega prebivalstva, pa volilni red sestavljen je tako krivično, tako nam na škodo, da izmed 60 voljenih poslancev deželnega zbora smo jih s težavo pridobili 8. — Naravno je, da veljava tako malega števila poslancev ne more biti nikoli taka, kakor bi jo morali imeti zastopniki slovenskega naroda z ozirom na število slov. prebivalstva in z ozirom na bremen v krvi in denarju, katera donša slo-

nila roki, pa dejala: „Francek me ima še vedno rad . . . jaz tudi, — jaz tudi . . .“
 Potem ni zinila besedice več; zaprla je oči in premikala blede ustnice . . . Pustila sem jo misleč, glej no, moli. Ko pa sem se zjutraj zbudila, ležala je še vedno tako kot sinoči . . . saj je bila mrtva.“

Dr. Orel je umolknil. Na njegovih prsih pa je ihtela njegova nevesta. Z desnico ji je dvignil obrazek ter jo poljubljal na jasni plavi očesci, ki sta bili polni bisernih solz . . .

Skozi okno je razvilal polni mesec svoj blede sev v sobo tja do črne usnjate zofe, kjer sta sedela v objemu srečna ljubimca . . . spodaj v vrtu je dehtel cvetoči bezeg. — v bližnjem logu pa je vabil zaljubljen slavac z najmilejšimi pesnimi svojo grahasto ljubico na blaženstven pir . . .

Na Dunaji, v jan. 1895. l.

Studentčan.

venski narod državi in deželi. — V deželnem odboru, ki vodi celo deželno gospodarstvo in upravo, Slovenci nimamo ne besede ne glasa; zahtevali smo zastopnika v deželnem odboru, brezobzirna nemško-liberalna večina nam ga ni dovolila. — Nemško-liberalna večina skrbi samo za narodne koristi Nemcev; Slovenci za njo niso na svetu. — Učni zavodi, katere plačuje in vzdržuje dežela, kakor realke, gimnazije, meščanske šole, da celó vinorejska in sadjerejska šola v Mariboru, ki je namenjena za gospodarski poduk edino le prebivalstvu na Spodnjem Štajerskem, torej Slovencem, je nemška. — Še ljudske šole v materinem jeziku nam ne privoščijo.

Nemško-liberalna večina v deželnem zboru povdarja od leta do leta, naj se bolj izpodriva materni slovenski jezik iz naših šol. Občina za občino morala se je boriti in delati pritožbe na deželni šolski svet in na ministerstvo, da je obranila vsaj deloma maternemu jeziku in ljudski šoli mesto, katero bi se mu moralo dati vže vsled samih določeb državnih temeljnih zakonov brez borb in brez pritožeb. — In še vedno ponavljajo napade na slovensko šolo. — V krajih in trgih, kjer ni nemških otrok, hoče ta nemško-liberalna večina ustanoviti čisto nemške šole, v katere bodo lovili slovenske otroke, ki se v takih šolah ne nauče nič. — Ko smo si Slovenci priborili večino v nekaterih okrajnih zastopih ter s tem dobili tudi večino v okr. šolskih svetih in tako dobili vsaj nekoliko vpliva glede nastavljenja učiteljev za naše, slovenske šole, prenaradili so koj postavijo glede nastavljenja učiteljev. In še vedno jim ni dovolj. — Z nova poziva nemško-liberalna večina deželnega zbora deželni odbor in vlado, naj se postava o nastavljenju učiteljev prenaredi, da se odtegne in skrči okrajnim šolskim svetom in s tem slovenskemu narodu še ta mala pravica pri nastavljanju učiteljev, na korist deželnemu šolskemu svetu, v katerem Slovenci tudi nimajo zastopnika. — Slovenci naj bi imeli pravico plačevati, ali govoriti zraven, te pravice ne bi smeli imeti! — Pri vseh prilikah povzdignili smo svoj glas proti takim krivicam, kazali na državne temeljne zakone, ki tudi Slovencem zagamčjujejo enakopravnost, apelirali na pravični čut Nemcev. — Bilo je zastoj!

Nevolja žaljenega pravočutja polnila nam je srce; ali potrpeči smo, prenašali smo krivice. Slovenski narod poslal nas je v deželni zbor v Gradec, da ga zastopamo, da branimo njegove pravice; mislili smo, da ne smemo popustiti svojega mesta, dokler je le trohica upanja da bo pri nemško-liberalni večini se vzbudil čut pravice tudi slovenskemu narodu nasproti. Ta zadnja trohica tega zaupanja je izginila! — Ena glavnih točk našega narodnega programa je pridobiti slovenskemu narodu potrebna učilišča, srednje šole, kot neizogibno sredstvo za kulturni napredek.

Državna vlada na Dunaju pripoznava opravičenost te naše tujtve. Osnovala je po mnogoletnih prizadevanjih naših državnih poslancev leta 1889. slovenske paralele na gimnaziji v Mariboru, ki celo po vladnem poročilu izvrstno prospevajo. Postavila je tudi v državni proračun za leto 1895. potrebno svoto za ustanovitev slovensko-nemške gimnazije v Celju. — Ta učni zavod osnoval bi se na državne stroške. — Pa čeravno mi

Poročno krilo.

Šla sem čez ulico — v poročnem krilu, samo kratkih dvajset korakov; — na oni strani bivala je areča mojega življenja, on, ki sem ga ljubila čez vse. A ko stopim iz hiše svojih roditeljev, storivša borih pet korakov od praga, prileti raz neko okno nekaj na moje krilo, joj, gotovo od zlobne roke; — bilo je nekaj zelo grdega in moje poročno krilo bilo je končano. Ko zagleda on na njem tisti madež, obrne se v stran in odide. Zapustil me je, ni me pogledal več!

In ali menite, da je pomagalo, ko sem ga klicala nazaj, ko sem obupno vila roki in prosila, naj vsaj pomisli, da ne morem za to, ako zlobna roka . . . zaman, zaman! Bilo je proč, proč za veke!

In to je samo prispevka, vernjete mi; pravo, resnično in najgroznejše čujte zdaj!

Imela sva se rada, jaz in moj Srečko, zelo rada.

Ljubila sva se pol leta, predno so bile njegove stvari urejene toliko, da je mogel

Slovenci plačujemo poštono zraven za vse nemške učne zavode, za nemške gimnazije, realke, vseučilišča, tehnike, ogromne svote, nastal je zoper te borne slovensko-nemške razrede nižje gimnazije v Celju neznan vrišč v vsem liberalnem, žalibože v Avstriji še vladajočem nemstvu in celo v pruskih listih. — Dežela za ta slovenski gimnazijo v Celju ne bi plačevala nič; Nemcem se ne bi vzelo zaradi tega nič; oni ne bi izgubili nobenega učnega zavoda, pa vendar čutila se je cela nemško-liberalna večina deželnega zbora Štajerskega z deželnim glavarjem na čelu poklicana, dvigniti se, da poziva vlado, da ne sme ustanoviti nameravanega učnega zavoda za slovenski narod. — Iz golega sovraštva zoper slovenski narod hočejo torej prepričati, da se nam ne izpolni goreča želja do kulturnega zavoda. — Pa ne samo to! — Večina nemško-liberalna ni protestirala samo zoper ustanovitev te slovensko-nemške gimnazije. Ona je šla dalje, dalje kakor dozdaj zoper kateri slovenski narod. — Ta nemško-liberalna večina protestira ob enem, da se sploh jemlje ozir na kakoršno koli kulturno potrebo slovenskega naroda, da v obče veljajo kaka pedagoška načela Slovencem na korist! — Ta nemška večina izreka torej, da za Slovence na Štajerskem ne smejo veljati več niti sami od presvitlega cesarja potrjeni državni temeljni zakoni! — Ta nemška večina proglašuje torej nas Slovence na Štajerskem v narodnem oziru za brezpravne! Takšen je bil predlog, katerega je stavila nemško-liberalna večina deželnega zbora dne 7. svečana 1895.

Mi smo kar ostrmeli, ko smo slišali vsebino tega predloga ter globoko užaljeni v svojem narodnem čuti prišli do spoznanja, da v deželnem zboru, v čegar večini vlada tak duh, ne moremo izpolnjevati od slovenskega naroda izročene nam naloge; uvideli smo, da ne moremo dalje ostati, ako nečemo onečastiti sebe in cel od nas zastopan slovenski narod! — To svoje prepričanje izrazili smo v posebni izjavi takoj dne 8. svečana v deželnem zboru ter zapustili zbornico.

Slovenci! Vaše zaupanje nas je poslalo v Gradec. Prepričani smo, da smo ravnali popolnoma v zmislu danega nam mandata, dane nam naloge; prepričani smo, da odobravate ta od nas storjeni korak. — Čakajo nas Slovence sicer nove hude borbe; ne bomo se jih bali. Z odločnostjo in žilavostjo, s katero smo prestali toliko hudih časov čili in krepki, odbili bodemo tudi v bodoče napade na naš narodni obstanek; za nas je pravica, za nas jo postava, za nas je torej tudi Bog! — Zložni bodimo, kakor do zdaj, vodi naj nas vedno eden edini cilj: osiguranje boljše bodočnosti svojemu milemu slovenskemu narodu! — Ravnajmo se vedno po svojem starem slovenskem geslu: **Vse za vero, dom, cesarja!** — Uspeh, zmaga, mora potem biti naša!

V Gradcu, 8. februarja 1895.

Dr. Ivan Dečko, J. Jerman, dr. Fran Jurtela, dr. L. E. Lipold, dr. Fran Raday, Fran Robič, dr. Jos. Šerbec, Mihael Vošnjak.

Politiške vesti.

Dopolnilna volitev na Dolenjskem. Izvrševalni odbor narodne stranke v Ljubljani je objavil nastopno izjavo:

stopiti pred mojega očeta in prositi ga moje roke. A znala sta moja roditelja za najino ljubezen že mnogo prej — zato so skrbeli ljudje — in tihoma je oče že privolil, ker je znal, da je Srečko značajen mož in da njegove reči „ne stojé slabo“.

Podedeloval je po svojem očetu veliko, vendar precej zadolženo posestvo in razne kupčije. Hotel pa je odpraviti dolgove in vse druge neprijetnosti, kajti, dejal je, z mano da hoče živeti v pravem raji brez skrbi in tuge. Saj me je imel tako rad, da me je zval svojega angelja, — da, da, angelja! —

Meni se je zdelo, da ga na svetu ni bilo takega moža, kot je moj Srečko. Bil je plavalas in modrih, mirnih oči; obraz mu je obrobjala krepka, lepa polna brada, tudi života bil je malone orjaškega. Toda to ni, kar sem hotela reči v njegovo hvalo. Srečko bil je marveč vzgojen, da malo sinov tako. Prišedši iz šol, kamor ga je poslal oče z namenom, da si pravilno razbistri prirojene mu darove duha, bival je čisto doma in po-

„Za dopolnilno volitev v državni zbor, ki se bo vršila dne 25. t. m. v Vašem volilnem okraju, ni izmed oglašanih kandidatov nobeden obljubil, izpolnjevati resolucij, sklenjenih na shodu zaupnih mož dne 29. novembra m. l. in obveznih za pristaše narodne stranke. Zategadelj pa izvrševalni odbor narodne stranke tudi nobenega ne more priporočati, ampak je danes sklenil, da se prepušča pristašem narodne stranke, se-li hoté udeležiti volitve dne 25. t. m. ali ne.“

Kakor nam je že navada, moramo tudi v tem slučaju povedati brez ovinkov, da nas je ta izjava osupnila najneprijetneje. Poštevali bi bili v imenu božjem tudi mi, da isti ni proglasil nijednega kandidata **kot svojega**; ali to ne bi ga smelo zadrževati, da ne bi priporočal volilcem onega kandidata, ki je narodni stranki po svojem mišljenju in svojih nazorih najbližji in najsorodnejši — in naj je bil to že ali Višnikar, ali Zupan, ali Margheri, ali Langer. Mi mislimo saj, da s tem ne bi bil izvrševalni odbor ni za las odstopil od načel narodne stranke. Tako delajo povsod drugod, zakaj ne bi storili tudi mi tako? Pri narodih, ki imajo največ zmišlja za pravila konstitucionalnega življenja, vidimo čisto, da se po svojih nazorih različni stranki združiti za tega ali onega kandidata, katerega program ne ustreza do pičice ni jedni ni drugi stranki, da le prepričajo izvolitev kakega drugega kandidata, ki je obema še bolj tuj po svojih nazorih.

Tako naj bi bil storil tudi izvrševalni odbor narodne stranke, ali pa — naj bi bil postavil svojega lastnega kandidata. Aut — aut! To mu je bila dolžnost ne le z ozirom na ugled narodne stranke, ampak tudi z ozirom na velikansko načelno važnost bližajoče se volitve v skupini dolenjskih mest: ko pride do boja med načelom narodne odločnosti in med načelom vsikdar in vsakemu klanjajočega se oportunitizma. In ravno sedaj, ko je v Tratu in v Poreču, v Gorici in v Gradcu prišlo do krepkega izraza nezadovoljnosti naroda slovenskega se sedanjimi odnošaji, bilo bi naravnost neprecenljive načelne važnosti, da bi volitev ravno v istem volilnem okraju, ki je bil dosedaj doména možu, ki je po svoji moči pripomogel do takih odnošajev, tako rekoč kronala manifestacije slovenskih poslancev iz najnovejših dni. In pri takih okolnostih vidi se nam povsem postransko in podrejeno vprašanje, ali se program dotičnega kandidata v tem ali onem razlikuje od programa stranke.

Po vsem tem moramo izreči istotako odkrito, da je v tem slučaju „Slovenčeva“ stranka postopala veliko pravilneje. Kajti glasilo iste piše: „Ako povzame iz vsega do sedaj omenjenega glavno misel, izjavljamo, da kot kandidata naše stranke ne smatramo nobenega imenovanega gospodov, pač pa rečemo, da v tek razmerah je nam najbližji prof. Tomo Zupan.“

Kakor rečemo: v tem slučaju se strinjamo tudi mi z izjavo „Slovenčeva“ ter naglašamo, da je vsem onim volilcem, katerim je kaj do političnega ugleda našega naroda, dolžnost, udeležiti se volitve ter oddati svoj glas — po svoji narodni vesti.

magal očetu pri njegovih mnogih opraviilih. Ker je bil izoliran, posrečilo se mu je skoro, spraviti v red zmedene očetove zadeve. Bil je resen in tih, malo je govoril in mnogo mislil. Ker smo si bili sosedje, imela sva pač priliko sem in tje kako besedo spregovoriti, toda na tihem jela je skoro po njegovem povratu domov tleti v najinih srečih živa, vroča ljubezen. Skoro sem uganila, da me rad vidi — katerega dekleta oko, vzlasti, ako ljubi, bi tega ne spoznalo na prvi hip? — In meni bila je nezmerna slast, kadar sem ga videla mej cvetjem raz svoje okno, kako hodi po soluci in kako se skrivaj ozira k nam. Oh, vselej pri tacem pogledu zastala mi je kri po žilah in prenehalo biti srce! Kmalu sem znala, da je to uzor mčja in prosila sem Boga, da bi mi ga ohranil. Kako nespametna sem bila, da sem prosila kaj takega! Pač nisem poznala vrednosti nepokvarjenega, čistega moža, ki ne zna biti nestalen, ko se jedenkrat odloči, razun, ako ima tehnihih uzrokov. : (Konec prih.)

Predstoječi spis je ponatisnen in zaplenjenega izdanja od minolega četrtka. E ozirom na včerajšnji članek v „Slov. Narodu“ moramo naglasiti, da smo napisali svoja izvajanja na podlagi informacij „Slov. Naroda“ samega, po katerih smo morali soditi, da se je g. Zupan obvezal, da ne vstopi v koalicio. Taka obveza je seveda za nas conditio sine qua non. A ravno zato, ker se nam je reklo, da g. prof. Tomo Zupan ne vstopi v koalicio, videli se nam je sklep izvrševalnega odbora neumestn. Drugače stoji seveda stvar, ako ni mogoče dobiti od g. prof. Zupana takega zagotovila.

Iz Gorice nam pišejo dne 13. februarja 1895: Za danes o 11. uri dopoldne bila je naznanjena VII. seja deželnega zbora. Poslušalcev se je zbralo toliko, kakor še nikdar v tem zasedanju in sicer sami čifuti in najzagrizenejši iredentarji goriški. Italijanski poslanci so bili vsi navzoči, zadnja sta stopila v dvorano deželni glavar in vladni zastopnik. Slovenskih poslancev ni prišel nijeden. Deželni glavar reče, da, ker ni navzočno postavno število poslancev, zaključuje sejo. Dr. Pajer mu izroči na to neko „solenne protesta“ italijanskih poslancev. Proti čemu protestujejo se še ne ve, ker se ni prečital v jako ordinarnem omotu uročeni protest. V 5 minutah je bilo vse končano. Ko je izročil Pajer protest, so Lahi kričali: bene, bene!, deželni glavar pa je zavrnil „gospóda“, naj se vzdrže vsake demonstracije. — Slovenci splošno odobrujejo, postopanje svojih poslancev; Lahi se pa jeze, na svoje zastopnike, ker so radi njih trdoglavosti zgubili morda za vselej državno in deželno podporo 808.000 gl. za namakanje Tržiške ravani. — Popoldne je naznanil deželni glavar pismeno poslancem, da je deželni zbor zaključen.

Protest italijanskih poslancev došel nam je danes. Kdor je prečital ta „protest“, mora verjeti, da so italijanski poslanci same nedolžne cvičice, katerim ne da v miru živeti požrešni slovenski volk. Oni da so bili pripravljani do skrajnih žrtev, ali Slovenci da niso hoteli odnehati niti za jeden sam las. In kakó modro so jo pogodili gospoda: od vseh svojih zahtev so v manifestu naveli le dve in še pri teh so modro zamolčali svote, koje bi trebalo za uresničenje dotičnih njih zahtev. Pravijo namreč, da so zahtevali le podporo za namerovani furlanski tramway v popolnjenje že dovoljenih 50000 gl., in pa podporo za namakanje tržiške ravani. — Nasprotno pa navajajo vse zahteve Slovencev z dotičnimi potrebnimi svota mi. Kdo ne bi jim verjel po takem, da oni niso zahtevali skoro nič, Slovenci pa ogromno?!

Furbi!

V resnici pa bi bile vse izvanredne zahteve Slovencev stale komaj katic 40.000 gl., dočim se druge zahteve pobotajo z jednakiimi laškimi. Izvenredne laške zahteve pa bi stale: 808.000 goldinarjev za namakanje tržiške ravani, za tramway pa 250.000 gl., ukupno torej 1.058.000 gl.

Na slovenski strani torej zahteve z 40.000 gl., na laški pa z 1.058.000. In vendar so bili Slovenci nezmerni v svojih zahtevah, Lahi pa — skromni!!

Številke govore! In gospóda so dobro vedeli, za kaj so zamolčali te številke!

Ne smemo zamolčati, da stoji koncem „protesta“ vsklik: „Živel prejasni naš cesar Fran Josip I“ in takoj za tem vsklikom stoji ime — dr. Carlo Venatti. Pri tem naj si misli vsakdo — kar hoče!

Razpust državnega zbora? Z Dunaja se je razširila senzačna vest, da nameruje vlada razpustiti državni zbor. Ministerski predsednik knez Windischgrätz je baje že sprevidel, da se sedanjo večino ni mogoče doguati volilne reforme.

Deželni zbori. V dež. zboru českega so se vršili tudi predvčeršnjem burni prizori. Ko je namestnik jel govoriti v nemškem jeziku, klicali so mu mladočeski poslanci: Govorite česki! Deželni maršal se je trudil na vso moč, da napravi mir. Namestnik se sicer ni dal motiti, vendar pa je bil hrup tak, da ni bilo razumeti nijedne besedice. Slednjič je zaklical deželni maršal: Gospodje, vi pozabljate na spoštovanje, koje ste dolžni ugledu deželnega zbora kraljestva českega!

Po teh besedah je zopet nastal vrišč, ki je trajal 10 minut.

V deželni zbor nižjeavstrijski razpravljajo sedaj o spremembi volilnega reda v deželni zbor. Poslanci iz kmečkih občin se odločno upirajo po večini odseka nasvetovani spremembi, ker je prikrojena po ukusu nemško-liberalne kapilistiške stranke. Istotako hoče novi volilni red veleposestnikom zagotoviti stare in neosnovane svobode. Zlasti je poslanec Scheicher naglašal, da je to anomalija, ako ima 14 volilcev velikega posestva pravico, koje nimajo tisući in tisući volilcev iz kmečkoga in meščanskega stanu. Istotako je krivično, da smejo veleposestniki voliti po pooblaščenih, dočim morajo vsi drugi osebno izvrševati svojo volilno pravico. Kmečke občine ne zahtevajo direktne volilne pravice kot milost, ampak kot sveto pravo.

Ali se obnovi trozveza? O tem vprašanju je priobčila berlinska „Kreuzzeitung“ jako zanimiv dopis iz Peterburga, v katerem pravi med drugim: „Kar se dostaja odnošajev med Rusijo na jedni, in Nemčijo in Avstro-Ogersko na drugi strani, se lahko reče, da isti so takega značaja, da stoje bližje zopetnemu oživiljenju nekdanje trocarske zveze (Rusija, Avstrija, Nemčija), nego pa kakih drugi zvezi. Noben ruski politik neče, da bōdi Rusija osamljena in že ta pomislek kaže, da se Rusija približa obema cesarskima veleislama. Iz vsega je jasno, da Rusija motri trozvezo povsem drugače, nego v oni dobi, ko je nastala trozveza po razdruženju trocarske zveze. Ta poslednja zveza se sicer ni nikdar razdružila formalne, toda preživela se je ter je mirno preminolo nekega dne. Tako se utegne dogoditi tudi trozvezi. In tako utegne politički svet, ne da bi bil kaj čul, da se je razdružila ali pa obnovila trozveza, zapaziti, da trozveze ni več!“

Jasno je sicer, da so v tem dopisu v prvi vrsti izražene želje Nemčije, ki hrepeni po nekdanjem prijateljstvu Rusije. Kajti povsem krivo je domnevanje, da je Rusija osamljena, ako ni v zvezi z Nemčijo. Vemo tudi, da je Rusija ravno tej dobi, ko se je osvobodila nemških okov, dospela do tolikega ugleda pred političkim svetom, da v tem trenutku niti ne misli na to, da bi zrušila sedanje svoje odnošaje do Francoske. In ker je tako, moramo soditi, da trditve nemškega lista bolj odgovarjajo nemškim željam, kakor pa resničnemu čustvovanju v mero-davnih političkih krogih ruskih. Ali simptomatična so vendar ta izvajanja v uglednem nemškem listu, ker potrjujejo isto, kar smo trdili mi nedavno: da se namreč težko obnovi trozveza! Prečitavšim ta izvajanja, zdelo se nam je, kakor da čujemo smrtni zvonček zvezi Avstrije in Nemčije z Italijo. Saj je moralo priti do spoznanja, kolike vrednosti je zveza z Italijo z ozirom na političke in gospodarske odnošaje v tej poslednji državi. In le pritrđiti moramo menjenju nemškega lista, da skoro utegne priti ta dan, ko bodemo vsklikali: trojna zveza je bila! A mi primorski Slovani moramo le hrepeneti po tem trenutku, kajti dejstvo o razdruženju trozveze moralo bude le ugodno uplivati na naše odnošaje.

Volilska korupcija na Ogerskem. Madjarski list „Hazank“ pripoveduje, da je vladna stranka povodom volitve v Čakovecu kupovala glasove za ministra Vlašiča po 20. 30 in 50 gld. Nič manj kakor 92 zlerab je zabeležil jeden sam opazovalec. Zajedno so tresili med ljudstvo vest, da je vlada došla v položnje, da more razdeliti svečeniško premoženje. — Iz nekega drugega vira posmemamo, da je volitev v Čakovecu stala vladno liberalno stranko nad 100.000 gld.

Toda mi mislimo, da vlada, ki se poslužuje tacih sredstev, je sama podpisala svojo obsodbo.

Državni zbor nemški je vsprejel z vsemi glasovi proti glasovom konservativcev, državne stranke in narodne stranke, predloge za razveljavljenje § o diktaturi za Alzacija in Lotaringijo.

Isti državni zbor je storil še neki drugi važen sklep, da bi namreč odsej poslanci dobivali dnevnice in odškodnine za pot.

Ta dva sklepa se pa težko uresničita, ker jima zvezni svet skoro gotovo odreče pritrjenje.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Iz Vei-Hai-Voja javljajo: Neka kitajska topničarka z belo zastavo, je donela izjavo admirala Tinga, da je pripravljen se udati

s pogojem, da se zagotovi življenje častnikom in moštvo kitajskih ladij in kitajskim vojakom po trdnjavah. Glede formalne izročitve te izjave dogovora se pozneje.

Ko so Japonci zapazili ladijo z belo zastavo, je takoj zaukazal admiral Ito, da poneha streljanje. Omenjeni admiral je vsprejel rečene pogoje. Japonci so vzeli v svojo posest kitajsko mornarico: ladije, orožje in streljivo. Dve oklopnici in dve križarki so pogreznili v morje, 13 torpedovk pa so priklopili japonski mornarici. Istotako so Japonci zasedli vse utrbe na kopnem.

Različne vesti.

Umri je v Tridentu topničarski stotnik Jernej Legat v 50. letu svoje dobe. Pokojnik je bil brat deželnega sodišča svetniku g. Franu Legatu. Naše iskreno sožalje.

Zapleni. Večerno izdanje od minolega četrtka je zaplenilo c. kr. državno pravdnitvo radi kratke opazke uredništva v poročilu o volilskem shodu v Baderni. Ta zaplena nas je osupnila, ker z dotično epombo nismo nikakor nameravali zadeti katerosibodi oblast, ampak le gospodovalno stranko italijansko. Da odkodujemo naše naročnike, priredili smo pričujoče izdanje na štirih straneh.

Tudi zadnje številko „Naše Sloge“ je zaplenilo c. kr. državno pravdnitvo. Uredništvo je takoj priredilo drugo izdanje.

Odbor političnega društva „Edinost“ bude imel svojo sejo jutri ob 9 $\frac{1}{2}$ uri predpoludne v prostorih „Del. podpornega društva“. Gg. odborniki in njih namestniki so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

Osebnost. Ces. namestnik vitez Rinaldini odpotoval je minoli četrtak zvečer z brzovlakom na Dunaj.

Nadvojvoda Albreht. Zdravniško poročilo z dne 13. t. m. o boleznih nadvojvode Albrehta pravi, da so dne 10. februarja konstatovali le omejeno unetje pluć, ki se je pa včeraj razširilo na polovico levih pljuč. Objektivno ni opaziti, da bi pešale moči. Mrzlca je zmerna, delovanje srca zadovoljivo.

Poročilo z dne 14. t. m. slōve: Noč je minula nemirno, mrzlca je narasla do 38.8. Bitje žile in sopenje nespremenjeno.

Poročilo istega dne na večer slōve: Dan je bil miren; ob 5. uri popoldne je jela naglo narasčati mrzlca in je postalo sopenje težavneje.

Iz teh poročil je razvidno, da je stanje osivelega nadvojvode jako resno. Vsemožni Bog daj, da bi se obrnilo na bolje.

Cesaričina-udova Štefanija v Trstu? Razširila se je po našem mestu govorica, da pride v kratkem semkaj Nj. ces. in kr. Visokost cesaričina-udova nadvojvodinja Štefanija. Tem povodom bude pri namestništvu dvoren koncert v prid dobrotvorne družbe „Zlatega križa“. Kapelnik Heller da že sestavlja program dotičnemu koncertu, ki se bude baje vršil dne 10. marca t. l. Pri koncertu bodo sodelovali le tukajšnji diletantje, gospē in gospodje. Pristop bude dovoljen izključno le povabljenim gostom.

Nov nadvojvoda. Nadvojvodinja Marija Terezija v Pulji povila je te dni krepkega sinka. Iz Zagreba dospel je v sredo nadvojvoda Leopold Salvator v Pulj, da zastopa Nj. Vel. cesarja kot boter pri krstu mladega nadvojvode.

V proslavo cesarja! Celjska „Domovina“ piše: Slovenci na Štajerskem in sploh vsi Slovenci so vedno in vselej kazali se udane in zveste podložnike presvite vladarske hiše. Naši rojaki se vselej častno imenujejo posebno tudi kot vojaki! Njegovo Veličanstvo dovrši leta 1898. 50 let svoje vlade in je izreklo željo, da se ta prvožni dogodek ne slavi drugače, kakor z napravami v dobrodelne namene. Štajerski Slovenci nameravajo zato, ozirajoč se na svoj politični, ravno sedanjí položaj, ko so slovenski poslanci morali zapustiti štajerski deželni zbor, zbirati denar, za ustanovo v podporo slovenskim vseučiliškim dijakom, ki nameravajo stopiti v državne službe, tako, da imajo dohodke iz namerovane ustanove, tako dolgo, da dobijo plačo, kot državni služabniki. S tem bi se pomagalo dobiti državni upravi od vseh strani pogrešanih, slovenščine zmožnih uradnikov in ob enem je ustanova po želji visokega vladarja, ker bi bila dobrota nepremožnim a pridnim slovenskim učencem. Slo-

venski deželni poslanci štajerski izdajo, kakor čujemo, oklic za ta namen. Zbirajmo torej denarje v rečeni namen, v podporo pridnim mladim rojakom, v slavo presvitemu cesarju!

Za jezikovno ravnopravnost. Prošnjo za jezikovno ravnopravnost pri vseh uradih je podpisalo 38 občanarjev mestne občine koperske, to je, iz bližnje okolice koperske. Prošnjo so odposlali predsedništvu c. kr. ministerstva na Dunaju. Občinsko zastopstvo v Barbanu je sklenilo dne 20. m. m. v svoji redni seji, da predloži ministerstvu prošnjo za izvedenje jezikovne ravnopravnosti pri vseh c. kr. uradih v Istri. Jednako prošnjo je odposlal upravni svet v Raklji. Davčna občina Dragozetič (mestne občine Čreske) poslala je slično prošnjo z 42 podpisi. Iz občine motovunske so odposlali več prošenj z več nego 800 podpisov, zbranih v naglici.

Glas národa, božji glas!

Princ Louis Napoleon, podpolkovnik v dragonskem polku v Nižjem Novgorodu, je povišan v čast polkovnika v priznanje njegovega izbornega službovanja.

Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu imela bude jutri ob 3. uri popoldne svoj občni zbor v prostorih „Del. podp. društva“. Želeti je obile udeležbe.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu je podaril g. Ribar 40 ctm., Iv. Znidarsič 20 ctm., Iv. Mankoč pri igri dobljeni 2 kroni 10 stotink.

Za družbo sv. Cirila in Metoda na Greti je daroval Barkovljan, da pomota bodi oproščena*, 2 kroni; ker je imel isti popolnoma prav, je dodal narodnjak Jernejev še 10 stotink.

Ali so navihani! V „Goriškem Vestniku“ čitamo, kako so hoteli nekateri goriški irredentovci prevariti oblast, da bi jim ne preprečila namerovane irredentovske demonstracije. Naznanili so bili namreč policiji, da kanijo voziti se zadnji dan pusta na vozu z ogerskimi barvami. To navdušenje irredentovcev za ogerske barve more priznati le oni, ki ve, da so ogerske barve zajedno tudi italijanske barve in po takem ni težko uganiti, kaj so hoteli svojim „ogerskim vozom“ — irredentovsko demonstracijo. Navihani pa so ti naši neodrešenci: dobra jim je vsaka pretveza, da le morejo pokazati svoj irredentovski nos! Navihani so ali tudi slavna polikija ni držala ta pot glavo v vreči, ampak zabranila je modro, da bi se izdajalske nakane zavijale v „ogerske barve“.

Navihani so, ali skrajni čas bi bil, da bi oblasti storile konec tej navihanosti.

Nov list. Te dne izšla je v Ljubljani prva številka novega mesečnika „Planinski vestnik“. (Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.) Nemen novemu listu je: vzbujati zanimanje za slovenske gore, planine in Kraški svet ter vneti za turistiko in delovanje „Slovenskega planinskega društva“. Prav omenja „Planinski vestnik“ v I. svoji številki: „V nas Slovenceh se je do nedavnega časa premalo gojila turistika; krasote naših dežel bile so tujcem bolj znane, nego domačinom. Tujci so se navduševali za prirodne lepote naših pokrajin, a domačini niso poznali biserov, kateri dičijo slovensko zemljo.“

„Planinski vestnik“ bude objavljati zanimiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike. Oziral se bodo na promet ter donajal različne društvene vesti ter domače in tuje turistične in planinoslovne novice ter poročal o raznih planinskih društvih.

„Planinski vestnik“ izhaja 25. dan vsakega meseca ter stane za nečlane za vse leto 2 gld. (za dijake 1 gld. 20 nč.), posamične številke po 20 nč. Društveniki dobivajo ta list brezplačno.

Peveko društvo „Hajdrin“ na Proseku priredi v nedeljo dne 17. t. m. v dvorani gostilne „Lukša“ veselico z igro in plesom, ki bude trajala do 5. ure zju raj. Vspored: 1. Hajdrin: „Slava Slovincem“, možki zbor. 2. Mašek: „Pri zibel“, možki zbor. 3. Volarič: „Kviško bratje“, možki zbor. 4. Ipa-vic: „Slovenska pesem“, možki zbor. 5. Volarič: „Trobojnica“, možki zbor. 6. „Veseli god“, šaljiva igra v jednem dejanji. 7. Ples. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 20 nč. za osebo, sedeži po 10 nč.; k plesu 1 gld. Med posameznimi točkami besede in pri plesu svira 15 mož vojaške godbe ces. in kr. pešpolka št. 87. K obilni odeležbi najuljudnejše vabi ODBOR.

V Klanou prirede v nedeljo dne 17. t. m. veselico s petjem, daklamacijo, igro in plesom. K obilnej udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Z Notranjskega nam pišejo: Letos imamo tukaj na Pivki nenavadno hudo zimo, kakoršne stari ljudje ne pomnijo. Dne 28. januarja dobili so v Radohovi vasi v zametu v snegu mrtvo truplo posestnika Valentina Penko. Isti je hotel iti domov v Parje, a je zmrazil medpotoma. Penko je bil okolo 35 let star, tar je zapustil 3 otroke in ženo. Nekoliko dnij kasneje dobili so v snegu na polmrtvega Franca Delosta iz Koritnic, a je nade, da okreva. Dne 7. februarja dobili so zopet med Knežakom in Koritnico mrtvo truplo stare žene Marije Sedmakove iz Koritnic. Vzlic huđimu mrazu se pa vendar pridno ženijo stari in mladi. Da bi le ne bilo tu grde navade, da na svatbi ometajo eden drugega s sladčicami. Kder je najbolj spoštovan na svatbi, ta dobi toliko sladčic v obraz, da je ves pobarvan. In nič ne pomaga, ako je dotičnik nevoljen na tem. Tako je bila nedavno v Zagorji svatba, na kateri so nekega povabljenca tako obsuli s sladčicami, da se je razjezil prav pošteno, da ga niti niso mogli utolažiti drugi svatje in je dotičnik še drugi dan prav pošteno zabavljal na to grdo razvado.

„Mednarodni“ lopovi. Kakor smo sporočili v poslednji številki našega lista, zaprli so v Monakovem na Bavarskem 50letnega Rusa (ne Grka) Nikolaja Paremousiana, ki se je izdajal za trgovca. Doznalo se je, da je bil Paremousiano, po domače „Russo“, res duša in načelnik tatinske zveze. Policijska poizvedovanja dognala so, da je bil ta „Russo“ večkrat mimogredē v Trstu, kjer se je izdajal kot agent velike tvrđke, ki trguje z drobjem (črevami). Poleg Stalia, ki je bival stalno v Trstu in se preživljal kakor se je mogel kot agent, bila sta tudi Papacosta in Affendakis 1893. in 1894. leta po večkrat v Trstu. In baš v tej dobi ulomili so neznaní tatovi pri tukajšnjih tvrđkah Kravos in Terni. Takrat že mislila je tukajšnja policija, da morajo biti dotični tatovi članovi mednarodne tatinske zveze, kajti v isti dobi ulomili so neznaní tatovi v nekatere prodajalnice v Budimpešti na jednak način, kakor v Trstu. Ko je policija v Budimpešti prijela Papakosta, Affendakisa in Stalia, iskala je tržaška policija dalje, kajti prepričana je bila, da mora biti v zvezi še nekdó drugi. Zasliševanje prič, odnosno dopisovanja, pripravila so na sled Paremousianu. Tudi ta mudil se je, kakor že rečeno, mimogredē večkrat v Trstu, ter živo občeval s Stalijem in bil najboljši prijatelj Papakoste. Da je pa Paremousiano res duša te „zveze“, to so dokazali razni spisi, ki „Russa“ jako kompromitujejo. Papakosta mudil se je tudi v Monakovem, od koder je letos za novo leto čestital svoji gospodinjji. In baš o tej dobi, namreč par dnij pred novim letom, izvršila se je v Monakovem velika tatvina, podobna kakor jajce jajcu „delovanju“ te lopovske zveze po drugih mestih.

Včeraj bila je na stanovanju Vladimira Ristića v pričo njegovega brata g. Dušana Ristića hišna preiskava. Polic. oficijal gosp. Tiz je tem povodom zaplenil pet pisem in jedno srečko ogerske loterije.

V strašni bēdi pa živi uboga, nekriva soproga zaprtega Stalio s svojimi 6 otročiči. Doslej dobivala je uboga, nesrečna žena nekoliko podpore od svojega soproga; od kar pa so zaprli njega, usahnil je tudi ta neznaní vir. Nesrečnica obrnila se je že do raznih tukajšnjih dobrotvornih društev, proseč podpore, toda odbili so jo z raznimi izgovori. To ni lepo! Kaj morejo uboga žena in nedolžni otroci za to, ako jim je soproga, oziroma oče — lopov?!

Nadalje poročajo iz Mentona, da so te dni zaprli v Nizzi baje avstrijskega podanika Jurija Paparetosa. Isti živel je prav po gosposki; imel je popotni list na ime „Ali Bey“. Ogerski listi trdijo, da je tudi Paparetos v „zvezi“ ter sokrivec Papakostin, kar se je dokazalo iz raznih zaplenjenih pisem.

V Oseku pa je prebudil pozornost policije Srbín Josipov Štefan, kateri je tam bival že par let, trgujoč z lesom na drobno. Opravičen je sum, da je ta namišljeni „Josipov Štefan“ oni Jovan Ristić, takozvani „kralj vseh lopovov“, katerega policije raznih evropskih mest iščejo in lovijo že več let brezvpešno. Bržkone je ta Josipov Šte-

